

Wabaduslõnas langenud sõdurite mälestuslamba avamine Wiru-Jatobis

Saapäeval 1923.

Wiru-Jatobi kuulub meie kodumaa hommikupoollsete kihelkondade hulka, kus enamlaste rööwjalgab kolme, peale Eesti asupoliitilise vägede araminekut, oma märgmalda hõlpsalt tarvitama. Sama kihelkonna külje all Kallweres pandi ka kuusjad enamlaste werelamud toime, kus 83 isikut paaril ööl maha lasti ja ühisesse aurfu aeti.

Wiru-Jatobi nooremehed lorralsdaid wastuponeku punastele rööwjalgalele täiesti enese-kaitse mõttes, oma algatujel, sest Eesti walitus oli weel sõna tõõhemas mõttes alles loomata. Samame enesekaitse mõttes maailmasõjast tagasi tulnud sõdurite poolt löõwjalgade lorralsdamine Eesti hommikupoollsetes kihelkondades punaste rööwjalgade wastu oli ülbiseks kohuseks. Nii oli Lormas, Wiru-Jatobis ja mujal. Wiru-Jatobist on Wene ja Eesti wabaduslõnas kofku 121 isikut surma saanud. Nendest Wene sõjas 86, Eesti wabaduslõnas 24 ja 11 seid punaste poolt kinni wõetud ja maha lastud.

Neile 121 sõdurile, kes Wiru-Jatobist on sõjaajal surma saanud ja suuremalt osalt oma kodukohta, kabelaeda maha maetud, on kabelaeda ilus auhammas ülesse seatud ja sõjas langenute nimeid kuldtähtedega peale kirjutatud.

Auhammas on Lartus J. Johanson'i teha-les valmistatud. Kirjutab lihtsat, aga maitselikasti obeliski. Mälestuslamba joonistuse on Wiru-Jatobi koguduse esimees, tuntud seltskonnategelane hr. Ed. Kello valmistanud.

Saapäeval, 24. juunil oli nimetatud mälestuslamba pidust pühitsemine.

Mälestuslamba avamise pidustusest olid kõik kohalitud seltsid, naabruses olewad kihelkonnad ja sõja- ning sisenimisteeniumi esitajad oja mõtma palutud.

Pidustused algasid kell 10 kirikus jumalateenistusega. Peale jumalateenistuse afuri kiriku juures pidurongi. Wihmase ilma peale waatamata oli rahwast murrina kofku tulnud, peale oma kihelkonna weel Kallweresest ja naabruses olewatest kihelkondadest. Stabelkaed on kirikust umbes werst maad tagel, ja pidurong oli sama pikk.

Auamistõne pidas ehituskomitee ja koguduse esimees hr. Ed. Kello. Lauldi riigilaulu ja sõjaväe poolt lasti auwõrkusid. Selle peale pidas praost Hoffmann lamba õnnistamise kõne. Auwõtjaja Jakob Wiiri poolt oli selleks sündmuselks eriti ilus auwõtus pühendatud. Sõis atgas pärjagade panet. Ministreeniumi ja asutuste esitajate ning kohalikkude seltside poolt pandi kofku pärjagid ligi 30. Mälestuslambas on maksma läinud 196.000 marka, millest 60.000 marka weel mõlga on.

Peale avamise oli hariduseltsi koolimaja soalis umbes 80—100 isiku jaoks pidulauad laetud, kus sündmuselkohaseid kõnesid peeti.

Kõikidele pidust osawõtjatele jäi midagi pühamat ja kõrgemat tunnet pidust järele.

Pibuline.